PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH ZAGROŻENIA

Szkoła podstawowa (klasy I–VIII) i przedszkole

Nazwa placówki: Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2 w Nisku

Adres: ul. Tysiąclecia 12A, 37-400 Nisko

Data wprowadzenia: 14.10.2026r. Zatwierdził: dyrektor szkoły

Dokument obejmuje: atak z powietrza, pożar, zagrożenie chemiczne i atak napastnika.

Dane organizacyjne

Parametr	Przyjęte dane
Uczniowie klas I–VIII	około 400
Dzieci przedszkolne	około 100
Nauczyciele i pracownicy obsługi	około 100
Łączna liczba osób	około 600, bez gości
Budynek	jeden wspólny budynek
Miejsce schronienia	podpiwniczenie pod całym budynkiem; zarejestrowane jako miejsce schronienia
Wyjścia z podpiwniczenia	cztery odrębne wyjścia
Rozmieszczenie grup	zgodnie z istniejącym planem, dołączanym jako załącznik

Wewnętrzne sygnały alarmowe

Zdarzenie	Sygnał	Podstawowa reakcja
Atak z powietrza	Syreny na budynku	Schronienie we wskazanej części podpiwniczenia, o ile jest bezpieczna
Zewnętrzne zagrożenie chemiczne	Syreny na budynku	Pozostanie w bezpiecznej części budynku; według komunikatu
Pożar	3 długie dzwonki	Ewakuacja po bezpiecznej drodze
Wewnętrzne zagrożenie chemiczne	3 długie dzwonki	Oddalenie od miejsca uwolnienia; według komunikatu
Atak napastnika	Seria kilkunastu krótkich dzwonków	Bezpieczna ucieczka albo ukrycie

WAŻNE: ten sam sygnał dotyczy dwóch rodzajów zagrożeń (syreny: atak z powietrza / skażenie zewnętrzne; trzy długie dzwonki: pożar / skażenie wewnętrzne). Dlatego sygnał musi być uzupełniony jednoznacznym komunikatem o rodzaju zagrożenia i polecanym działaniu. Sam sygnał nie określa bezpiecznego kierunku przemieszczania.

W razie bezpośredniego zagrożenia życia pracownik podejmuje niezwłoczne działania ochronne, niezależnie od oczekiwania na komunikat. W razie wątpliwości nie kieruje grupy automatycznie do piwnicy ani na zewnątrz.

I. Postanowienia ogólne

§ 1. Cel i zakres

1. Zapewnienie możliwie najwyższego poziomu bezpieczeństwa dzieci, uczniów, personelu i innych osób w placówce.
2. Określenie zasad alarmowania, ewakuacji, schronienia, komunikacji, ewidencji osób i zakończenia działań.
3. Ochrona życia i zdrowia ma pierwszeństwo przed zabezpieczaniem mienia.
4. Wykonuje się polecenia właściwych organów i służb; mają one pierwszeństwo przed procedurą.
5. Niniejsza procedura nie zastępuje instrukcji bezpieczeństwa pożarowego ani dokumentacji technicznej i formalnej miejsca schronienia.

§ 2. Przygotowanie

6. Każda klasa i grupa przedszkolna ma ustalone miejsce schronienia i drogę dojścia, a w miarę możliwości także drogę alternatywną. Przydziały określa istniejący plan.
7. Dyrektor zapewnia potwierdzenie statusu i dopuszczalnej pojemności podpiwniczenia dla liczby osób mogących przebywać w budynku, także gości.
8. Sprawdza się drożność tras i czterech wyjść, dostępność kluczy, oświetlenia awaryjnego, apteczek, wody i środków łączności.
9. Personel posiada dostęp do aktualnych list obecności również w razie awarii internetu.
10. Dla dzieci ze szczególnymi potrzebami ustala się osoby wspierające, zastępstwa i realny sposób przemieszczenia.

II. Odpowiedzialność i zasady wspólne

§ 3. Dyrektor albo osoba zastępująca

11. Koordynuje działania, w tym potwierdza lub uruchamia procedurę odpowiednią do sytuacji.
12. Zapewnia zawiadomienie 112, kontakt z właściwymi służbami, organem prowadzącym i personelem.
13. Wyznacza koordynatora schronienia/ewakuacji, łączności, sprawdzania obecności, pierwszej pomocy i zastępców.
14. Zbiera meldunki zbiorcze, zapewnia opiekę i przekazuje rodzicom komunikaty przez wyznaczoną osobę.
15. Dokumentuje zdarzenie, organizuje pomoc po zdarzeniu i przegląd procedury.

§ 4. Nauczyciele i wychowawcy

16. Po alarmie przerywają zajęcia, wydają krótkie polecenia odpowiednie do rodzaju zagrożenia i prowadzą lub zabezpieczają grupę.
17. Nie opóźniają działań ochronnych w celu zabrania rzeczy. Listy obecności, telefon i przygotowane leki zabierają tylko gdy są bezpośrednio dostępne.
18. Po dotarciu do bezpiecznego miejsca sprawdzają obecność i składają meldunek: grupa, miejsce, liczba dzieci, braki, poszkodowani, dzieci z innych grup.
19. Nie wysyłają uczniów na poszukiwania i nie wracają przez zagrożony obszar po brakujące osoby.
20. Zapewniają dzieciom opiekę do bezpiecznego przekazania ich kolejnej uprawnionej osobie.

§ 5. Administracja i obsługa

21. Pomaga dzieciom przedszkolnym i osobom wymagającym wsparcia zgodnie z przydziałem.
22. Kieruje ruchem w wyznaczonych strefach; nie dopuszcza do zatorów i blokowania przejść.
23. W miarę bezpieczeństwa sprawdza toalety, szatnie i części wspólne, kierując osoby do najbliższego bezpiecznego miejsca.
24. Obsługuje urządzenia i instalacje tylko w zakresie uprawnień i bez narażania życia.
25. W razie zaniku energii uruchamia zastępczy system komunikowania, jeżeli jest do tego wyznaczona.

III. Atak z powietrza

§ 6. Alarm i przemieszczanie

SYGNAŁ: syreny alarmowe na budynku. Rodzaj zagrożenia musi być wskazany w oficjalnym lub wewnętrznym komunikacie. Jednoznaczne polecenie natychmiastowego schronienia wykonuje się bez zwłoki.

26. Nauczyciel przerywa zajęcia i mówi: „Atak z powietrza. Zostawiamy rzeczy. Spokojnie idziemy do miejsca schronienia”.
27. Grupa przechodzi wewnątrz budynku do przydzielonego pomieszczenia w podpiwniczeniu ustaloną trasą. Nie wychodzi się na plac, boisko ani parking.
28. Nie wolno biec, wyprzedzać, wracać po rzeczy ani korzystać z wind. Nauczyciel prowadzi grupę; drugi wyznaczony pracownik, jeśli jest dostępny, zamyka pochód.
29. Przy zablokowaniu lub uszkodzeniu trasy używa się sprawdzonej drogi alternatywnej. Jeśli dojście jest niebezpieczne, grupa pozostaje w najbezpieczniejszym dostępnym pomieszczeniu, z dala od okien i ścian zewnętrznych.
30. W razie bezpośredniego niebezpieczeństwa wybuchu uczniowie przyjmują niską pozycję i osłaniają głowę oraz kark.

§ 7. Pobyt w podpiwniczeniu

31. Grupy zajmują wyznaczone w planie miejsca, bez blokowania przejść i czterech wyjść.
32. Nauczyciele natychmiast sprawdzają obecność i przekazują meldunek. Osoba z innej grupy pozostaje pod opieką obecnego pracownika; jej lokalizacja jest zgłaszana.

33. Wyznaczeni pracownicy zapewniają łączność, dostęp do apteczki, wody oraz wsparcie dzieciom wymagającym pomocy.
34. Nie opuszcza się schronienia na podstawie samego ustania dźwięku syreny.
35. Pożar, dym, uszkodzenie konstrukcji lub inne nowe bezpośrednie zagrożenie wymaga oceny dostępnych bezpiecznych dróg i postępowania zgodnie z sytuacją oraz poleceniami służb.

§ 8. Sytuacje szczególne

36. W czasie przerwy nauczyciele dyżurujący kierują uczniów do najbliższych ustalonych miejsc. Nie przeprowadza się uczniów przez cały budynek tylko po to, aby odnaleźli klasę.
37. Na boisku lub placu zabaw nauczyciel prowadzi dzieci najkrótszą bezpieczną drogą do budynku; gdy to niemożliwe, wybiera najbliższą trwałą osłonę.
38. W stołówce, świetlicy i sali gimnastycznej grupy nie wracają po przedmioty ani do szatni.
39. Podczas wyjścia poza placówkę opiekunowie kierują grupę do rozpoznanego miejsca schronienia albo najbliższego bezpiecznego budynku; nie wracają przez zagrożony teren.

§ 9. Odwołanie

40. Odwołanie alarmu potwierdza się urzędowym komunikatem lub poleceniem właściwych służb. Samo ucichnięcie syreny nie oznacza końca alarmu.
41. Dyrektor zarządza uporządkowane wyprowadzenie po potwierdzeniu możliwości bezpiecznego przemieszczania.
42. Sprawdza się obecność przed wyjściem i po dotarciu do miejsca docelowego; uszkodzone pomieszczenia nie są użytkowane bez sprawdzenia.

IV. Pożar

§ 10. Alarm i pierwsze działania

SYGNAŁ: trzy długie dzwonki ORAZ komunikat „POŻAR – EWAKUACJA”.

43. Osoba dostrzegająca pożar ostrzega zagrożone osoby, zawiadamia 112 i informuje dyrekcję, jeżeli nie opóźnia to ochrony życia.
44. Nauczyciel przerywa zajęcia, poleca pozostawić rzeczy i wyprowadza grupę bezpieczną trasą według obowiązującej instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.
45. Nie korzysta się z wind, nie otwiera drzwi na obszar intensywnego zadymienia lub wysokiej temperatury i nie przechodzi przez ogień ani dym.
46. Jeśli droga jest niedostępna, szuka się drogi alternatywnej. Jeżeli nie ma bezpiecznego wyjścia, zabezpiecza się grupę w odpowiednim pomieszczeniu, zamyka drzwi i podaje 112 dokładną lokalizację.
47. Pracownicy uprawnieni mogą odłączyć urządzenia i instalacje, jeśli jest to bezpieczne i nie opóźni ewakuacji; nie podejmuje się ryzykownych prób gaszenia.

§ 11. Zbiórka i rozliczenie osób

48. Grupy przechodzą do miejsca zbiórki ustalonego w planie ewakuacji, z dala od dymu, spadających elementów i dróg dojazdu służb.

49. Nauczyciele liczą dzieci i składają meldunki, uwzględniając osoby brakujące i przyjęte z innych grup.
50. Nie wraca się do budynku ani nie wydaje dzieci w miejscu zagrażającym bezpieczeństwu.
51. Powrót odbywa się po dopuszczeniu budynku przez właściwe służby i decyzji dyrektora.

§ 12. Pożar w podpiwniczeniu

52. Ostrzega się osoby i zawiadamia 112. Nie kieruje się nikogo w stronę ognia, dymu lub niestabilnej konstrukcji.
53. Spośród czterech wyjść wykorzystuje się wyłącznie te, których drogi są rzeczywiście bezpieczne; nie zakłada się, że każde wyjście pozostaje dostępne.
54. Kierunek przemieszczania zależy od miejsca pożaru i bieżących warunków, z uwzględnieniem poleceń ratowników.

V. Zagrożenie chemiczne

§ 13. Zewnętrzne zagrożenie chemiczne

SYGNAŁ: syreny alarmowe na budynku ORAZ komunikat „ZAGROŻENIE CHEMICZNE ZEWNĘTRZNE – POZOSTAĆ W BUDYNKU”, chyba że służby wydadzą inne polecenie.

55. Po rozpoznaniu zagrożenia personel pozostaje z dziećmi w bezpiecznej części budynku. Nie kieruje grup automatycznie do podpiwniczenia; niektóre substancje mogą gromadzić się w obniżeniach terenu.
56. Zamyka się okna i drzwi oraz ogranicza napływ powietrza z zewnątrz. Wyznaczony pracownik wyłącza wentylację nawiewającą powietrze zewnętrzne, jeżeli wskazuje na to komunikat lub rodzaj zagrożenia.
57. Nie wychodzi się na zewnątrz w celu sprawdzania zapachu lub obserwowania chmury.
58. Osoby znajdujące się na zewnątrz kieruje się do bezpiecznego miejsca zgodnie z lokalizacją zagrożenia i poleceniami służb.
59. Nie podaje się preparatów rzekomo chroniących przed skażeniem bez stosownego zalecenia medycznego lub polecenia właściwego organu.
60. Pozostaje się we wskazanym miejscu do potwierdzonego odwołania zagrożenia; wietrzenie i uruchomienie wentylacji dopiero, gdy jest to bezpieczne.

§ 14. Wewnętrzne zagrożenie chemiczne

SYGNAŁ: trzy długie dzwonki ORAZ komunikat „ZAGROŻENIE CHEMICZNE WEWNĘTRZNE – ODDALIĆ SIĘ OD STREFY ZAGROŻENIA”, z dodatkowymi poleceniami wskazującymi bezpieczny kierunek.

61. Osoba zauważająca wyciek lub uwolnienie nieznanej substancji ostrzega osoby w pobliżu i zawiadamia 112.
62. Nie dotyka, nie wącha i nie próbuje samodzielnie neutralizować nieznanej substancji.
63. Nauczyciele wyprowadzają zagrożone grupy z tej strefy, nie prowadząc ich przez skażenie.
64. Przy lokalnym wycieku izoluje się strefę w granicach bezpiecznych możliwości. Decyzja o pozostaniu w innych częściach budynku lub o ewakuacji zależy od zagrożenia i poleceń służb.

65. Poszkodowanym zapewnia się pomoc zgodnie z zaleceniami operatora 112 i ratowników; nie wraca się do pomieszczeń przed potwierdzeniem ich bezpieczeństwa.

§ 15. Wspólne reguły przy zagrożeniu chemicznym

66. O kierunku przemieszczania decydują rodzaj substancji, lokalizacja źródła i komunikaty służb.
67. Nie zakłada się, że zejście do piwnicy albo wyjście na zewnątrz jest zawsze bezpieczne.
68. W przypadku współwystępowania dymu, pożaru lub innych niebezpieczeństw niezwłocznie stosuje się działania chroniące przed zagrożeniem bezpośrednim.
69. Zagrożenie uważa się za zakończone dopiero po wiarygodnym potwierdzeniu przez właściwe służby lub organ.

VI. Atak napastnika

§ 16. Rozpoznanie i powiadomienie

SYGNAŁ: seria kilkunastu krótkich dzwonków. W razie bezpośredniego zagrożenia nie czeka się na uruchomienie alarmu.

70. Świadek rozpoznaje zagrożenie bez zbliżania się do sprawcy, ostrzega dostępne osoby i powiadamia 112, gdy jest bezpiecznie.
71. Informuje dyrekcję, o ile nie opóźnia to ochrony dzieci.
72. Nie wysyła uczniów w celu rozpoznania sytuacji ani nie próbuje śledzić sprawcy.

§ 17. Schemat 4U – zasady elastyczne

UWAŻAJ: oceniaj sytuację z bezpiecznej pozycji; przekazuj wyłącznie sprawdzone informacje.

UCIEKAJ: jeśli droga oddalenia się od napastnika jest bezpieczna, prowadź dzieci w kierunku przeciwnym do zagrożenia. Nie kieruj ich automatycznie do piwnicy lub głównego wyjścia. Nie wracaj po rzeczy.

UKRYJ SIĘ: gdy ucieczka jest niebezpieczna, zabezpiecz najbliższe bezpieczne pomieszczenie. Zamknij drzwi, w miarę możliwości utrudnij dostęp, odsuń dzieci od okien i drzwi, wycisz telefony oraz zachowaj ciszę. Przekaż 112 lokalizację, jeśli jest to bezpieczne.

UDAREMNIJ ATAK: konfrontacja jest rozwiązaniem skrajnym, wyłącznie przy bezpośrednim zagrożeniu życia, gdy nie ma możliwości ucieczki lub ukrycia; nie stanowi zwykłego obowiązku nauczyciela. Nie podejmuje się zbędnych prób odebrania niebezpiecznego przedmiotu.

§ 18. Kontynuowanie i zakończenie

73. Nie opuszcza się bezpiecznego miejsca wyłącznie na podstawie hałasu, ciszy lub niepotwierdzonej informacji. Kieruje się wiarygodnymi poleceniami służb i bezpośrednio stwierdzoną sytuacją.
74. Nie wraca się po osoby poza grupą przez obszar objęty zagrożeniem; ich ostatnią znaną lokalizację przekazuje się policji.
75. Po zakończeniu działań sprawdza się obecność, zapewnia pomoc poszkodowanym i wsparcie psychologiczne.

76. Nie wymaga się od dzieci publicznego relacjonowania przemocy.

VII. Zasady szczególne dla przedszkola

77. Dzieci przebywają stale pod nadzorem nauczycieli oraz wyznaczonych pracowników wspierających; obsada uwzględnia wiek, liczebność i samodzielność grupy.
78. Przy przemieszczaniu używa się przećwiczonego sposobu prowadzenia dzieci; nie rozdziela się grupy bez uzasadnionej potrzeby.
79. Personel pomaga dzieciom z ograniczoną mobilnością, trudnościami komunikacyjnymi i innymi potrzebami według indywidualnych uzgodnień.
80. Podczas schronienia przygotowane powinny być podstawowe artykuły higieniczne, woda, niezbędne leki i środki adekwatne do wieku dzieci.
81. Podczas ataku napastnika komunikaty dla dzieci są krótkie i spokojne, bez zbędnych opisów zagrożenia.
82. Dzieci wydaje się wyłącznie osobom uprawnionym, po potwierdzeniu bezpieczeństwa procedury odbioru.

VIII. Uczniowie ze szczególnymi potrzebami

83. Dla osób wymagających pomocy ustala się realne rozwiązania: personel wspierający i zastępców, trasę oraz sposób ewakuacji lub schronienia.
84. Zapewnia się dostęp do niezbędnego sprzętu i środków medycznych bez konieczności powrotu do zagrożonego miejsca.
85. Plany muszą być wykonalne przy rzeczywistej obsadzie w czasie zajęć, przerw i dyżurów.
86. Informacje o potrzebach zdrowotnych udostępnia się wyłącznie osobom, które muszą je znać.

IX. Obecność, rodzice, pomoc

§ 19. Meldunek i rozliczenie osób

87. Po dotarciu do bezpiecznego miejsca opiekun liczy osoby, w tym uczniów z innych grup.
88. Meldunek obejmuje: klasę/grupę, lokalizację, liczbę obecnych, brakujących, poszkodowanych, osoby przyjęte z innych grup oraz ostatnią znaną lokalizację brakujących.
89. Koordynator przekazuje dane dyrekcji i odpowiednim służbom.
90. Sprawdzenie powtarza się po każdej zmianie miejsca.

§ 20. Informowanie rodziców

91. Komunikaty przekazuje dyrektor lub osoba upoważniona po uzyskaniu sprawdzonych informacji, o ile nie opóźnia to działań ratunkowych.
92. Rodziców informuje się o rodzaju zdarzenia, dalszej opiece i sposobie odbioru.
93. Podczas trwania zagrożenia prosi się rodziców o nieprzyjeżdżanie pod budynek, nieblokowanie dróg służb i oczekiwanie na komunikaty.
94. Nie ujawnia się na bieżąco szczegółowego rozmieszczenia grup podczas ataku napastnika ani wrażliwych danych dzieci.

§ 21. Pierwsza pomoc

95. Wzywa się 112 przy bezpośrednim zagrożeniu zdrowia lub życia.
96. Pomocy udziela się w bezpiecznym miejscu, w zakresie umiejętności i zgodnie ze wskazówkami dyspozytora lub ratowników.
97. Nie naraża się całej grupy, aby dotrzeć do osoby poszkodowanej.
98. Po zdarzeniu zapewnia się możliwość wsparcia psychologicznego.

X. Wdrożenie, ćwiczenia, kontrole

99. Każdy pracownik zapoznaje się z procedurą i wie, kto zastępuje osoby funkcyjne.
100. Przeprowadza się osobne ćwiczenia: schronienia w piwnicy, ewakuacji pożarowej, zabezpieczenia budynku przy chemicznym zagrożeniu zewnętrznym, odizolowania wycieku wewnętrznego i odpowiedniej reakcji na napastnika.
101. Ćwiczenia prowadzi się adekwatnie do wieku, bez odtwarzania wybuchów i realistycznej przemocy.
102. Ćwiczenia schronienia nie zastępują ćwiczeń ewakuacji pożarowej wymaganych przepisami.
103. Systematycznie sprawdza się drożność przejść, czterech wyjść z piwnicy, alarmowanie, oświetlenie awaryjne, środki łączności oraz aktualność planów.
104. Po zdarzeniu odnotowuje się czas, rodzaj alarmu, przebieg, stan osobowy, problemy i podjęte decyzje.
105. Procedurę aktualizuje się po istotnych zmianach organizacyjnych, technicznych, prawnych lub wnioskach z ćwiczeń.

XI. Postanowienia końcowe

106. Procedury obowiązują wszystkich pracowników po zatwierdzeniu i zapoznaniu personelu.
107. W przypadkach nieuwzględnionych w dokumencie kieruje się aktualną sytuacją, zasadą ochrony życia i poleceniami służb.
108. Odrębny, istniejący plan rozmieszczenia klas w piwnicy stanowi integralny załącznik po dołączeniu przez placówkę.
109. Przed wdrożeniem należy zweryfikować pojemność i warunki używania podpiwniczenia, układ i dostępność wyjść, zgodność z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego oraz działanie alarmów wraz z rozróżniającymi komunikatami.

Uwaga

W przypadku nieobecności osób wyznaczonych do pełnienia funkcji koordynatorów podczas alarmu, w tym dyrektora lub wicedyrektora szkoły, ich obowiązki przejmują inni obecni w szkole pracownicy. W sytuacji, gdy w szkole nie przebywają uczniowie, a placówka pozostaje otwarta do godzin wieczornych, za otwarcie szkoły dla osób potrzebujących schronienia odpowiada pracownik obsługi, z uwagi na fakt, że szkoła jest zarejestrowana jako miejsce schronienia.